

Årsmelding 2014

Norske Kvinners Sanitetsforening

Innhold

- 03** Organisasjonsleder
- 04** Kvinners helse og livsvilkår
- 06** Kvinner med minoritetsbakgrunn
- 07** Søsterorganisasjon i Etiopia
- 08** Forskning og utvikling
- 10** Eldre
- 11** Omsorgsberedskap
- 12** Barn og unge
- 13** Ny giv
- 14** N.K.S.-dagene
- 16** Kommunikasjon og samfunn
- 18** Tildelinger
- 19** N.K.S. Kløverinstitusjoner
- 20** Institusjoner og eiendom
- 22** Antall medlemmer og lokalforeninger
- 23** Utdrag fra foreningenes regnskap
- 24** Balanse 2014
- 25** Resultatregnskap 2014
- 26** Noter til regnskapet 2014
- 28** Revisors beretning
- 30** Organisasjonens ledelse og administrasjon
- 31** Representasjon i komiteer og utvalg

Design: Magnolia design as

Trykk: Fladby as

Prinsesse Astrid fru Ferner er Norske Kvinners Sanitetsforening høye beskytter

Forsidebildet: N.K.S.

Vi utgjør en forskjell

Vi fortsatte med å bryte stillheten fra 2013 inn i året 2014.

Sanitetskvinner over hele landet har delt ut over 106.000 røde knapper, hvorav noen lokalforeninger har delt ut over 3000 knapper hver. Knappens symbol: Stopp Vold mot Kvinner er et av punktene i vårt prinsippprogram som det jobbes med. Vold mot kvinner er ikke bare et kvinnehelseproblem, men et samfunnsproblem.

Over hele landet har sanitetsforeninger satt vold mot kvinner på dagsorden, gjennom Rød knapp-aksjoner og åpne møter. Vold mot kvinner er også et globalt problem. Vi må stå sammen, så ikke kvinner blir skremt til stillhet. Derfor deltar N.K.S. på FNs Kvinnekommissjon, CSW, i New York.

Kvinnens helse kan vi se i et livsløpsperspektiv. Kunnskapshull må avdekkes, fordi kunnskapshull om din helse følger deg fra vugge til grav. Over hele landet arrangeres det møter og seminarer med faglig innhold som gir kvinner viktig kunnskap om sin egen helse. Dette er god folkehelseopplysning og forebyggende folkehelse, noe Sanitetskvinnene har tradisjoner for tilbake til 1896.

Det skapes møteplasser, og bygges nettverksarenaer hvor prat og latter binder

mennesker sammen. Møteplasser er et viktig psykisk helsefremmede tiltak.

Forsknings- og utviklingsfondene er viktige for kvinners helse. Takket være lokalforeningers bidrag, får vi også gjort en medisinsk forskjell. Årets tildeling fra SST har fokus på sårbare grupper og kroniske sykdommer som rammer kvinner.

Sanitetskvinnene har alltid jobbet for å gjøre en forskjell for barn og unge. Min dag i dag, og midler fra Egmont-fondet, gjør at drømmer går i oppfyllelse og bidrag gis som gjør en ellers tung hverdag litt lettere. Årsaken til at det lever barn og unge som ikke har en vanlig hverdag er sammensatt, men fellesnevner er at de lever i familier med rus, psykiatri eller begge deler.

Det serveres skolefrokoster, grønnsaker og frukt. Å sette sunt kosthold på timeplanen er god folkehelse. Lokalt gjør dere en forskjell som de unge setter utrolig stor pris på. Aktiviteter for unger og familier skaper verdifull kontakt mellom generasjoner.

Vårt engasjement i Etiopia er fantastisk. Kløveren blomstrer og gror i Etiopia. Vi skal være stolte av at vi tar globalt ansvar. Under våre besøk ser vi resultater som viser at vi gjør en forskjell. Selv sier etiopis-

ke sanitetskvinner: Dette kommer våre barn til gode og deres helse og oppvekstvilkår vil bli bedre.

2014 ble året vi kunne ønske mange nye sanitetsforeninger og nye medlemmer hjertelig velkommen. Hvert medlem er like viktig, og vi må ikke glemme de som trofast alltid har vært der.

Første desember kunne vi også ønske vår nye generalsekretær, Grete Herlofson, velkommen.

Landsstyret vil rette en stor takk til våre medlemmer for den flotte innsatsen dere har gjort i 2014. En takk for godt samarbeid rettes også til våre samarbeidspartnere.

Til slutt en stor takk til Anne-Karin Nygård for innsatsen gjennom syv år som generalsekretær.

Ellen-Sofie Egeland

Ellen-Sofie Egeland
organisasjonsleder

NORSKE KVINNERS SANITETSFORENING – HVEM ER VI?

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er en landsdekkende organisasjon bestående av lokale foreninger med sterk forankring i nærmiljøet. 695 foreninger (pr. 31.12.2014.) jobber med organisasjonens saker i sitt lokalmiljø, og har aktiviteter som dekker definerte behov i deres respektive kommuner.

Organisasjonen har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn ved å aktivisere medlemmene til frivillig innsats innenfor helse- og sosialområdet, med spesielt fokus på kvinner – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

N.K.S. er partipolitisk uavhengig og livssynsnøytral.

Landsmøtet er organisasjonens høyeste myndighet og arrangeres hvert andre år. Landsstyret er høyeste myndighet mellom landsmøtene og består av sentralstyret og de fylkeslederne som ikke er valgt til sentralstyret.

N.K.S. ble stiftet i 1896 og er Norges største kvinneorganisasjon. Vårt motto er:

I de små ting frihet

I de store ting enighet

I alle ting kjærlighet

Over hele landet er det holdt aksjoner der det er delt ut røde knapper i kampen mot vold mot kvinner.

Kvinnerens helse og livsvilkår

N.K.S. skal være en aktiv pådriver for utvikling av kvinners helse og livsvilkår i alle livets faser ved å drive opplysning om forskning og kunnskap, samt være aktiv i den helsepolitiske debatten gjennom medieutspill, høringer og deltakelse på aktuelle arenaer.

Organisasjonen har videreført sitt arbeid for å stoppe vold mot kvinner og jobbet aktivt for nulltoleranse av vold mot kvinner. Som ledd i dette arbeidet initierte vil i 2013 et samarbeid med syv andre aktører om kampanjen Rød knapp. Etter at Rød knapp-kampanjen STOPP VOLD MOT KVINNER ble startet har det den 25. i hver måned vært mobilisert til morgenaksjoner i Oslo sentrum. Sanitetskvinner over hele landet har også delt ut røde knapper lokalt med stands og aksjonsdager. Eksempelvis har Hamar og Kristiansand Sanitetsforening delt ut over 3 000 knapper hver. Av de over 170 000 knappene som totalt er delt ut, har sanitetskvinner delt ut over 106 000 knapper. I forbindelse med kampanjen er det nedsatt fire arbeidsgrupper som arbeider innen temaene: rettigheter, behandling, forebygging og forskning.

Skjønnhetstyranniet

Parallelt i året som gikk har N.K.S. satt skjønnhetstyranniet på dagsorden. Press på kropp og utseende går på helsa løs, og kan føre til at normale friske jenter og gutter blir fysisk og psykisk syke. Det er også blitt rapportert om at barn ned i førskolealder lider av spiseforstyrrelser og er redde for ikke å være fine nok. Kravet til å være populær og vellykket er ikke noe nytt, men presset er kraftig forsterket av sosiale medier som Facebook og Instagram. Sammen med utviklingen innen media og reklamebransjen, med blant annet retusjering av bilder og fokuset på veltrente og tynne kropp, kommer «fasiten» på det perfekte fra mange arenaer i samfunnet.

Derfor vedtok Landsstyret at det skal settes fokus på dette alvorlige temaet i 2014. For å få implementert kampen mot skjønnhetstyranniet i foreningene er det blant annet utarbeidet veiledningshefter og holdt foredrag om temaet, både ute i foreningene og på N.K.S.dagene. Flere foreninger er godt i gang med å holde åpne møter og arrangere konferanser med fokus på

konsekvensene av at mange unge føler at de ikke er gode nok.

I tillegg har en rekke foreninger forebyggende tiltak innen kvinners helse, eksempelvis arrangerer Nesna Sanitetsforening helseturer for mammografi og andre medisinske undersøkelser.

Felles arenaer

På FNs internasjonale dag for avskaffelse av vold mot kvinner, den 25. november, ble det holdt en halvdagskonferanse i samarbeid med rød knapp-kampanjen STOPP VOLD MOT KVINNER og den internasjonale bistandsorganisasjonen, CARE. Tittelen på konferansen var *Vold mot kvinner: En global epidemi*, og tok for seg vold mot kvinner i et internasjonalt menneskerettighetsperspektiv.

Blant foredragsholderne var leder for Ressurscenter for innvandrer- og flyktningkvinner (MIRA), Fakhra Salimi, som tok for seg *Kultur eller struktur? Vold mot minoritetskvinner*. Daglig leder for Oslo kritesenter, Inger-Lise W. Larsen snakket om *Voldsutsattes menneskerettigheter og rettssikkerhet* og Sunniva Ørstavik, likestillings- og diskriminerings-

Samfunnsdebattanten, Mina Adampour, fortalte om hvordan kvinner blir skremt til stillhet under konferansen om vold som ble holdt på FNs internasjonale dag for avskaffelse av vold mot kvinner.

Likestillingsperspektivet er også viktig innen medisinen. – 78 % av de som får autoimmune sykdommer er kvinner, opplyste ph.d. Petter Risøe.

ombud, holdt foredraget med tittelen *Statens plikt til å stoppe vold* mot kvinner. Konferansen ble avsluttet med en politisk paneldebatt, med representanter fra Regjeringen og Stortinget.

Lokale sanitetsforeninger landet over har fulgt opp arbeidet med å sette vold mot kvinner på dagsorden ved å holde åpne møter med foredragsholdere og paneldebatt.

Om lag 900 kvinner fylte salen i Oslo Kongressenter under Kvinnehelsedagen den 22. mars. Temaene omhandlet kvinners helse med fokus på skjønnhets-tyranniet.

Den 4. desember ble det avholdt en Kvinnehelsefagdag på Rikshospitalet der teamet var Kvinnehelse i et livsløpsperspektiv med fokus på kunnskapshull, i samarbeid med Nasjonal kompetanse-tjeneste for kvinnehelse OUS, Institutt for samfunnsmedisin, NTNU og Institutt for helse og samfunn ved Det medisinske fakultet, UiO. Programmet var del inn i fire følgende temaer: Mental helse, Midt i livet, Kvinners helse og arbeidsliv og Eldre kvinner. Et deltema hadde fokus

på at det er gravide kvinner som ikke tør å ta medisiner i frykt for å skade fosteret, til tross for at de har sykdommer som krever medikamentell behandling. Dette viser behovet for forskning på kjønnsforskjeller i legemiddelbruk, effekt og sikkerhet og styrking av offentlige opplysningstjenester.

Konferansen ble avsluttet med en paneldiskusjon der man ønsket svar på: Hvor står vi? – hvor går vi?

Påvirkning

Sanitetskvinnene var også i år representert under FNs Kvinnekommisjon – blant annet som medarrangør til et eget seminar om inkludering av kvinner med funksjonsnedsettelse i samarbeid med Rehabilitation International (RI) og Women's Health Association of Ethiopia (WHAE). Om lag 500 millioner kvinner lever med en funksjonshemming.

I samarbeid med Norsk kompetanse-tjeneste for Kvinnehelse sto Sanitetskvinnene for to sesjoner om kjønnsdimensjon i medisinen og kvinners reproduktive rettigheter, da 15 000 kvinneaktivister fra sivilsamfunnet og

det offentlige var samlet på Nordisk Forum i Malmø. Forumet gir den nordiske kvinnebevegelsen et talerør til de nordiske regjeringene der de kan komme med tydelige oppfordringer og krav.

På FNs verdenskvinnekonferanse i Beijing i 1995 vedtok verdens regjeringer en handlingsplan for å styrke kvinners rettigheter. Under Nordisk Forum ble målene som ble satt i Beijing i 1995 på ny bli tatt opp. N.K.S. var også representert i den nordiske programkomiteen.

Generalsekretær Anne-Karin Nygård deltok i en nordisk paneldebatt.

Det er gitt innspill til Folkehelse-meldingen 2015. Det har vært høring i Helse- og omsorgskomiteen og Justis-komiteen på Stortinget. Videre er det gitt innspill til Statsbudsjettet med særlig fokus på vold, kvinnehelseforskning og skjønnhetstyraniet.

Opplæring

Fylkesledere og kvinnehelsekontakter var samlet til fellesseminar i januar, sammen med tillitsvalgte innen omsorgsberedskap.

Kvinner med minoritetsbakgrunn

N.K.S. skal bidra til inkludering av kvinner med minoritetsbakgrunn i det norske samfunnet for å sikre at alle kvinner opplever at de er en del av et trygt og inkluderende samfunn. Sanitetskvinnene skal utvikle et langsiktig samarbeid med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Det skal videreutvikles og etableres konkrete prosjekter nasjonalt og lokalt.

Pr. 31.12.2014 var det etablert SESAM/ flyktningeprojekt i 45 av landets kommuner. Her møtes kvinner for å ha en arena der de kan lære og praktisere norsk. Språkkunnskaper er grunnleggende for inkludering i storsamfunnet, arbeidslivet og for deltakelse i det frivillige Norge – organisasjonslivet. Det er et godt samarbeid mellom N.K.S. sentralt, lokale sanitetsforeninger, asylmottak og de respektive kommuner.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet bygger god helse, også psykisk. For å øke andelen integrerings-

grupper som driver med fysisk aktivitet er prosjektet *Hopp og Sprett med vett* videreført. Flere foreninger har prosjekter for fysisk aktivitet. De ulike tiltakene spenner seg fra qi-gongkurs til hoppetau for skoleklasser og gågrupper. I tillegg driver flere foreninger også badeprosjekter der det å svømme og lære å bli trygge i vannet kombineres med vanngymnastikk. Eksempelvis har SESAM-gruppa til Nøtterøy Sanitetsforening sørget for å utdanne livreddere blant gruppas medlemmer.

Gode arenaer

Språk er en forutsetning, ikke bare for å delta i samfunnet, men også for å kunne oppleve å ha et sosialt fellesskap. De 45 foreningene som jobber med integrering i N.K.S. tilbyr minoritetskvinner faste møter der det drives uformell språkopplæring og hvor de får muligheten til å praktisere norsk. Her utveksles også kunnskap om hverandres kultur, og aktuelle temaer som helse og sunt kosthold. Å lage mat sammen er også

godt kvinnefellesskap. Felles møteplasser fremmer en bedre helse, slik at møteplassene for minoritetskvinner har også et folkehelseperspektiv.

Sanitetsforeningenes måte å jobbe med integrering er årsaken til at Dronning Sonja i fjor besøkte Kvinneprat på Tvers i Oslo Sanitetsforening.

N.K.S. deltar i nettverk for organisasjoner som arbeider med minoritetshelse i frivillig sektor (NIFS).

Midler

Samarbeidet med IMDi er videreført med tildeling av midler på 300 000 kroner. Seks lokale integreringsgrupper er tildelt til sammen 78 050 kroner i tilleggsbevilgning fra IMDi, øremerket arbeidsrettede tiltak for minoritetskvinner. Midlene er fordelt mellom lokale foreninger som blant annet jobber med tiltak som kan få minoritetskvinner ut i arbeid.

Når Sesam-gruppa til Nøtterøy Sanitetsforening møtes i bassenget står også vanngym på timeplanen.

Helse, velferd og inntektskapende arbeid er stikkordene for N.K.S. sitt samarbeid med søsterorganisasjonen i Etiopia.

Søsterorganisasjon i Etiopia

Vårt samarbeid med Women's Health Association of Ethiopia (WHAE) utvikler seg stadig i positiv retning. Generalsekretær og prosjektleder gjennomførte et to ukers evalueringsbesøk i Etiopia i februar. Evalueringen omfattet organisasjonen sentral og lokalt. I tillegg hadde man også evalueringsmøter med regionale, lokale og sentrale myndigheter.

Evalueringsrapporten ble slutført i løpet av våren og er oversendt landsstyret og etablerte «fadderorganisasjoner» i Norge. WHAE var ved utløpet av 2014 representert i ni av elleve provinser i Etiopia.

Helse og arbeid

Organisasjonen arbeider med kvinners «empowerment» med fokus på helse, velferd og inntektskapende arbeid. Konklusjonen på denne rapporten var at organisasjonen hadde utviklet seg veldig godt på tre år. Det er noen utfordringer knyttet til å verve flere «profesjonelle medlemmer» og å få etablert inntektsbringende virksomhet i enkelte områder. Det arbeides aktivt med å løse disse utfordringene. Norad gjennomførte i juni 2014 en evaluering av WHAE. Deres tilbakemelding var meget positiv. De var imponert over aktiviteten og kommenterte at de hadde veldig gode regnskaps og rapporteringsrutiner.

Fadderforeningen

Finansieringen av prosjektet kommer fra FOKUS (gjennom Norad), N.K.S. sentralt og norske fylkesforeninger/lokalforeninger gjennom fadderskap til lokalforeningene i Etiopia. Følgende fadderskap var etablert ved utløpet av 2014:

- Vestfold Sanitetsforening – *Gulele* (Addis Ababa)
- Oppland Sanitetsforening – *Chancho* (Oromya)
- Østfold Sanitetsforening – *Bahir Dar* (Ahmara)
- Stavanger-regionen – *Mekele* (Tigrey)
- Kristiansand Sanitetsforening – *Shone* (Sør-regionen)
- Aust-Agder/ Mandal Sanitetsforening – *Dire Dawa*
- Hamar Sanitetsforening – *Harar*
- Blinderen og Vindern Sanitetsforening – *Gambella*
- Trondheim/Orkdal Sanitetsforening – *Assosa* (Beninshangul)

Det ble også arbeidet med å etablere nye foreninger i Gulele, Chancho, Bahir dar og Mekele i 2014. Disse blir etablert formelt i 2015.

Kvinner med funksjonshemming

N.K.S. og WHAE gjennomførte, i samarbeid med Rehabilitation International, et eget arrangement på Kvinnekomisjonens møte i New York i mars. Temaet var kvinner med funksjonshemming.

I november ble det gjennomført et partnerbesøk fra Norge til Etiopia. Totalt deltok 18 personer på turen. FOKUS var representert på turen. Det var også Lysaker Rotary som har finansiert en dusj og toalettanlegg i Mekele. Organisasjonsleder og prosjektleder deltok fra N.K.S. sentralt og mange fadderforeninger var representert. Disse besøkte sine respektive lokalforeninger. Partnerbesøket ble avsluttet med en meget vellykket kvinnehelsekonferanse i Addis Ababa.

Forskning og utvikling

N.K.S. skal arbeide aktivt for å tette kunnskapshull på kvinners helse og livsvilkår og formidle kunnskap om dette som er fremskaffet gjennom organisasjonens rolle som forskningsaktør. *Kvinner og barn først* er tittelen på N.K.S. sin forskningsstrategi, vedtatt av Landsstyret, og er retningsgivende for forskning- og utviklingsarbeidet (FoU) på alle nivå i organisasjonen frem til 2017.

Midler fra N.K.S. sine egne fond tildeles av Sentralstyret, etter vurdering foretatt av et ekspertpanel og i tråd med den vedtatte forskningsstrategien.

N.K.S.' Ekspertpanel 2014

Berit Schei, professor i kvinnehelse, dr. med, St. Olavs Hospital /NTNU, Signe Flottorp, spesialist i allmenntilleggsmedisin, dr.med, Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, Marit Kirkevold, professor i sykepleievitenskap, Institutt for helse og samfunn, UiO, Siri Thoresen, senior-

forsker, NKVTS og Natasha Skalko-Basnet, professor i farmasi, Institutt for farmasi, UiT. Inger Margrethe Holter fhv dekan, Høgskolen i Buskerud, ph.d. i sykepleievitenskap. Ivana Hollan, Post.doc, revmatolog ved Lillehammer Revmatisme-sykehus, Johanne Sundby, gynekolog og professor i samfunnsmedisin, Institutt for helse og samfunn, UiO, Jorun Sundgot-Borgen professor i fysisk aktivitet og helse ved Seksjon for idrettsmedisinske fag, Norges Idretts-høgskole.

Disputaser og avhandlinger 2014

N.K.S. gjennom ExtraStiftelsen:

Hege Hølmo Johannessen, Institutt for samfunnsmedisin, har til forsvar for graden ph.d. i samfunnsmedisin ved NTNU, Det medisinske fakultet, fått antatt avhandlingen: *Anal incontinence in primiparae: Prevalence, Predictors and Quality of Life.*

Cand med. Cecilie Hagemann St. Olavs Hospital /NTNU: har til forsvar for graden ph.d fått antatt avhandlingen: *Medical findings and legal outcome among post-pubertal women attending the Sexual Assault Centre at St. Olavs Hospital, Trondheim, Norway. A record-based study from 1997 – 2010.*

N.K.S. egne fond

Cand.med. Anna-Maria Hoffmann-Vold, Revmatologisk avdeling Oslo Revmatisme-sykehus/Institutt for klinisk medisin: har til forsvar for graden ph.d. fått antatt avhandlingen: *Systemic Sclerosis: Results from a multicenter survey of Norwegian patients.*

Peng Lei Institutt for medisinske basalfag, Universitetet i Oslo har til forsvar for graden ph.d. fått antatt avhandlingen: *Cardiac liver X receptors – novel players in heart ischemia and metabolism.*

MIDLER BEVILGET AV SST I 2014 TIL BRUK I 2015

NYE TILDELINGER

Adenomyose, kvinnehelse, og infertilitet NAPPED – Norsk Adenomyose Studie.

Stipendiat er Tina Tellum, lege i spesialisering, gynekologisk avdeling, Oslo Universitetssykehus, Ullevål.

Bevilget 675 000 kroner.

Anti-TNF-behandling med hjerte-komplikasjoner ved spondylartritt.

Stipendiat er Grunde Wibetoe, som har dr. med ph.d. Ivana Hollan som hovedveileder. Arbeidet utgår fra Revmatisme-sykehuset på Lillehammer.

Bevilget 675 000 kroner.

Postdoc

Systemisk Sklerose i Norge er en sjelden sykdom som i hovedsak rammer kvinner. Bindevevssykdommen sklerodermi er foreløpig et uløst mysterium. Post-doc. arbeidet skal kartlegge forekomst av kreft hjerte, lunge-, og tarmsykdom hos alle pasienter med Systemisk Sklerose for å gi bedre og målrettet, effektiv utredning og behandling. Selv om bare 30-35 rammes av denne sykdommen hvert år, er det svært alvorlig for de det gjelder. Lege og forsker Anna-Maria Hoffman-Vold har disputert, og er nå *tildelt 750 000 kroner* til dette post.doc-arbeid.

År 2

Kreftfondet

Kirurgisk fjerning av eggstokker og eggledere for å forebygge arvelig kreft i egglederne. Målet med dette doktorgradsarbeidet er å studere senvirkninger etter slik operasjon. Doktorgradsstipendiat Nora Johansen, Sørlandet Sykehus, Arendal. Hovedveileder er Trond Michelsen, overlege ved Rikshospitalet, Oslo Universitetssykehus. (OUS). Prosjektet er et samarbeid mellom OUS og Sykehuset Sørlandet. *Bevilget 675 000 kroner.*

År 3

Remisjon, sykdomsprogresjon og prognostiske faktorer i unge voksne med barneleddgikt. Post. doc-stipendiat er Anne Marit Selvaag. Hovedveileder er dr.med Berit Flatø, Reumatologisk avdeling ved Rikshospitalet.

Bevilget 375 000 kroner.

Osteoporose

Forebygging av osteoporose gjennom aktivitet. Prosjektet skal se på sammenhengen mellom fysisk aktivitet og strukturelle egenskaper i hoften ved å belyse aktivitetens intensitet, varighet og frekvens for utviklingen av osteoporose og brudd. Stipendiat Saija Mikkilä, Institutt for samfunnsmedisin, UiT, Norges arktiske universitet i Alta. Hovedveileder er Bente Morseth, post.doc stipendiat ved UiT Norges Arktiske Universitet.

Bevilget 675 000 kroner.

ÅR 3**Fondet for barn og unge**

Barns matmot – en intervensjonsstudie for å fremme sunne matvaner blant småbarn for å forebygge overvekt. Prosjektet undersøker om det er mulig å forebygge overvekt, bl.a. ved at barn får økt mat- og måltids glede, at foreldres matrelaterte adferd endres og om tiltak i så tidlig alder har en langtidseffekt frem mot skolestart. Doktorgradsstipendiat er Sissel Heidi Helland, Universitet i Agder Institutt for folkehelse, idrett og ernæring. Hovedveileder ph.d. Nina Cecilie Øverby, Universitetet i Agder.

Bevilget 675 000 kroner.

Kvinnehelse

Behandling av spiseforstyrrelser. Effekt av kognitiv terapi, fysisk aktivitet og kostholdsrådgivning. Doktorgradsprosjektet er en randomisert, kontrollert

studie. Stipendiat er Therese F. Mathisen, Norges Idrettshøgskole. Hovedveileder er professor Jorunn Sundgot-Borgen, Norges Idrettshøgskole, Oslo.

Bevilget 675 000 kroner.

Fond for psykisk helse

The use and implementation of an -e health intention - Mamma Mia – for postpartum depression. Post. Doc stipendiat Filip Drotz. Hovedveileder er Dr. psychol Kari Slinning, Regionsenter for barn og unges psykiske helse, helseregion øst og sør (RBUP).

Bevilget 750 000 kroner.

Det er også *bevilget 450 000 kroner* til drift av Mamma Mia, som er Norges første e-helseprogram for forebygging av fødselsdepresjon, forutsetningen er at det ikke blir finansiert på annen måte.

TILDELINGER FRA EXTRASTIFTELSEN – Helse og rehabilitering 2014

LOKALE PROSJEKTER:

Tre sanitetsforeninger som har sendt inn søknader på gode forebygging- og rehabiliteringsprosjekter ble også tildelt midler. Skage Skogn sanitetsforening i Namsos har fått *281 000 kroner* til prosjektet **Frivillighet gir seniorer livskvalitet**. Otta sanitetsforening er tildelt *100 000 kroner* til **Moro med idrett**. Dette er to prosjekter som handler om forebygging. Lyngsdalen Sanitetsforening i Troms har fått *100 000 kroner* til sitt rehabiliteringsprosjekt **Lyngsdalen Natursti en vei til naturen**.

FORSKNINGSPROSJEKTER:**Flerårige:**

Amming – press mestring? Sosial etnisk ulikhet i amming, stipendiat Anne Bærug, Rikshospitalet.

Forebygging av arvelig brystkreft. Påvirkes arvelig risiko for brystkreft av andre arvelige egenskaper og miljøfaktorer? Stipendiat Cecilie Heramb, Rikshospitalet.

Fødsel og risiko for utvikling av underlivsfremfall. Risiko for utvikling av underlivsfremfall 15-20 år etter fødsel, relatert til fødselstype. Stipendiat Ingrid Valøyhaug, St. Olavs Hospital, Trondheim.

På vei mot bedre behandling av ASS. Tverrsnittstudie av hjerte-, lunge- og muskelfunksjon hos disse pasientene. Stipendiat, Helena Andersson, Rikshospitalet.

Seksuell dysfunksjon hos kvinner. Forebygging og behandling av smerter i bekkenbunn og seksuell dysfunksjon etter fødsel. Stipendiat, Merete Kolberg, Norges Idrettshøgskole.

NYE:

Sikkerhet av legemidler hos gravide. Professor Hedvig Nordeng, Farmasøytisk Institutt, UiO

Diabetesbehandling – etnisitet og kjønn. Stipendiat, Anh Thi Tran, Universitetet i Oslo (UiO)

Medisin & gravide: trygt for barnet. Stipendiat, Katerina Nezvalova-Henriksen, Farmasøytisk Institutt, UiO.

Forebygging:

Barn i krise – hvem tar saken? Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Foreningene har mange gode tiltak for de eldre i nærmiljøet. Dette bilde er tatt fra Onsdagsklubben som arrangeres av Charlottenlund Sanitetsforening.

Eldre

I 2014 ble det hovedsakelig arbeidet med å følge opp vårt prosjekt med vår arv kanalisert gjennom Auriga Trust. N.K.S. inngikk en avtale med universitetet i Oslo (UiO) om å gjennomføre et forprosjekt kalt: *Senter for helse, aldring og aktivt samspill for hjemmeboende eldre*.

Oppdraget var å utforme en modell til etablering og utprøving av et nytt konsept for hjemmeboende eldre innenfor rammen av helsefremmende og forebyggende tiltak forankret i et empowerment-perspektiv. En sentral forutsetning er at modellen skal være tuftet på frivillighet og ha tilknytning til Norske Kvinners Sanitetsforenings virksomhet.

Mål for forprosjektet har vært å utforme en modellskisse som inneholder en konkret plan for følgende: Hvilke aktiviteter som kan tilbys, hvordan modellen kan organiseres (med forankring i N.K.S.), hvordan virksomheten kan driftes, økonomiske rammer for å drive virksomheten og plan for evaluering.

Pilotprosjekt

UiO samarbeidet med N.K.S. om utviklingen av dette prosjektet og besøkte lokalforeninger i Kristiansand, Stavanger, Bergen og Oslo for å vurdere muligheten av å starte lokale prosjekter. UiO leverte rapporten på norsk og engelsk i september 2014. Sentralstyret og landsstyret sluttet seg til konklusjonene i rapporten. Sekretariatet fulgte opp denne rapporten mot våre foreninger i Kristiansand, Stavanger og Bergen. Det planlegges oppstart av pilotprosjekter i Kristiansand og Stavanger i 2015.

Bedre eldrelev

Organisasjonen har lange og gode tradisjoner for å gi eldre et bedre hverdagsliv. I alle fylker er det foreninger som har flere tiltak for eldre. Eksempelvis

har man i Vrådal i Telemark kontakt med kommunen om aktiviserende dataspill.

I regi av sanitetsforeningene over hele landet arrangeres det søndagskafeer, dagsturer med buss, hyggelkvelder og opplysningskvelder som tar opp aktuelle temaer innen helse og livsvilkår. Mange foreninger har egne gå-grupper da fysisk aktivitet er like viktig for eldre som for yngre. Det avholdes også arrangementer som er knyttet opp til institusjoner innen eldreomsorgen. Eksempler på dette er Neset Sanitetsforening som har ukentlige serveringer og sang. Foreninger har også service- traller, blant annet Hølonde Sanitetsforening som har salgstralle på sykehjemmet i sitt lokalmiljø.

Her øves det på tunellbrann.

Omsorgsberedskap

N.K.S. skal være en attraktiv samarbeidspartner for sentrale og lokale myndigheter til beredskapsfeltet. Organisasjonens omsorgsberedskap skal inngå i kommunenes beredskapsplaner.

På nasjonalt nivå er det inngått sentrale avtaler med Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) og Helsedirektoratet.

Avtalen med DSB ble forlenget i mai. Samarbeidsavtalen med Helsedirektoratet gjelder til en av partene sier den opp. Etter et samarbeidsmøte i april er det nå nedfelt i Nasjonal helseberedskap at Helsedirektoratet har en rammeavtale med N.K.S. som kommunene kan gjøre nytte av ved behov.

Totalt har N.K.S. over 2694 medlemmer som er klare til å bistå når beredskapsalarmen går i lokalmiljøet.

Per 31. desember 2014 hadde organisasjonen 110 omsorgsberedskapsgrupper hvorav 84 har inngått beredskapsavtaler med sine respektive kommuner. N.K.S. har omsorgsgrupper i samtlige av landets fylker, med unntak av Oslo.

I løpet av årets er det etablert ni nye omsorgsberedskapsgrupper. Disse er: Bulandet, Hornindal, Høyanger, Snåsa, Namsskogan, Namsos, Nærøy, Røyrvik og Vikna.

Omsorgsberedskapsgruppa i Brønnøysund er avviklet.

Aksjoner

I løpet av året har fem omsorgsberedskapsgrupper blitt utkalt for å bistå når beredskapsalarmen har gått. Sel har bistått ved skogbrann, Halså har bistått ved en større lyngbrann. Karmøy har også bistått ved lyngbrann. Engerdal rykket ut i forbindelse med skogbrann, og i Kristiansund ble det stilt med hus og forpleining i forbindelse med en leteaksjon.

Øvelse

Gruppene har også deltatt på større øvelser. Kongsberg har deltatt på øvelse i gruvene, Nord-Fron deltok på evakuering i Kvam. Sør-Aurdal fikk øvd seg på en brann i tunell. Tingvoll/Straumsnes ble kalt ut i forbindelse med en buss-

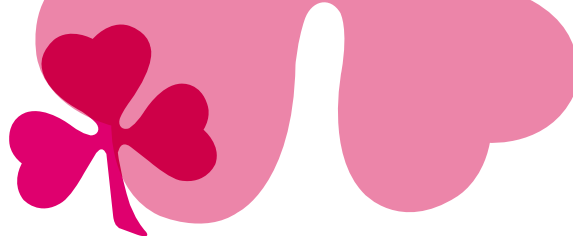
ulykke. I Totaleden har det vært brannøvelse, og i Rindal var det en større eksplosjonsøvelse. Flere av gruppene har vært innkalt til teoretiske øvelser. I tillegg har mange av omsorgsberedskapsgruppene laget sine interne ringeøvelser for å sjekke responstiden når alarmen går.

Videreutvikling

Samarbeid med Norges Bygdekvinnelag, der våre lokalforeninger oppfordres til å inngå et samarbeide, er videreført. Videreutvikling av organisasjonenes beredskapsarbeid koordineres sentralt.

Representasjon

N.K.S. ved fagkonsulenten har deltatt på Folk og Forsvars seminar om Sikkerhetspolitikk i Norge, Europa og verden, styremøte og årsmøte i Folk og Forsvar, årsmøte i Norsk Førstehjelpsråd og møte i Landsrådet for Heimevernet. Videre har det vært deltakelse på Nasjonal helseberedskapskonferanse og møte med Oslo kommune vedrørende øvelse *Harbour X15*.

Barn og unge

N.K.S. har mange aktiviteter som styrker barn og unges helse og livsvilkår, både når det gjelder forebygging og helsefremmende tiltak. N.K.S. skal gi barn som er i en vanskelig livssituasjon tilbud som gjør hverdagen lettere.

Sanitetskvinnene har alltid hatt et sterkt engasjement for barn og unge.

Hvert år bevilger lokale foreninger millioner av kroner til aktiviteter og tiltak for barn. Innsatsen er rettet mot sunne matvaner gjennom servering av skolefrokoster. Et eksempel på dette er Nørheim Sanitetsforening, i Karmøy kommune, som serverte sunn og næringsrik frokost til 285 skolebarn. Lignende tiltak har også sanitetsforeninger rundt om i landet, og viser noe av sanitetskvinnenes innsats i lokalmiljøet. I flere fylker bidrar og sanitetsforeninger med tiltak som ferie- og fritidstiltak og leksehjelp. I Vestfold er det blant annet holdt førstehjelpskurs for 6.klasser. For å sikre barna på skoleveien deles det blant annet ut refleksvester til årets førsteklassinger i flere kommuner, og sykkelhjelm til fjerdeklassinger.

Fredrikstad Sanitetsforening har gjennomført aktivitetsdag for familier bosatt på Veumalleen asylmottak. Drevsjø sanitetsforening har eksempelvis arrangert nissemarsj for familier ved Drevsjø mottak.

I samarbeid med Høgskolen i Buskerud arrangerte Drammen Sanitetsforening et seminar med tittelen *Barndommen kommer ikke i reprise* i september. Tidligere barneminister Inga Marte Thorkildsen og professor Kari Killén, seniorforsker ved NOVA (Norsk Institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring), var blant foredragsholderne,

Min dag i dag

I Norge i dag er det mange barn og unge som av flere sammensatte årsaker lever i

en vanskelig og krevende hverdag, og som trenger et friminutt. Derfor arrangeres det drømmedager gjennom Min dag i dag. Ønskene kvalitetssikres av etablerte kontaktpersoner som består av fagpersonell innen det offentlige, som barnevernet, skoleverket og helsevesenet. Arbeidet med å utvide organisasjonens nettverk av kontaktpersoner pågår kontinuerlig, og nettverket av kvalifiserte hjelpere øker for hvert år. I 2014 fikk 150 barn oppfylt sitt ønske om en drømmedag.

En håndsrekning

Gjennom samarbeidet med danske Egmont Fonden, En håndsrekning, fikk N.K.S. en million kroner som tildeles barn og unge som er i en sårbar situasjon økonomisk, sosialt, læringsmessig og helsemessig. Kriteriet for hjelp er at barnet har store materielle/sosiale mangler eller savn som skyldes fattigdom eller en akutt krisesituasjon og er utsatt for betydelige sosiale, lærings- eller helsemessige belastninger. 173 barn og unge mottok en håndsrekning i fjor. Støtten er blant annet gitt via våre Veiledningssentre for pårørende til rusavhengige. Pengene brukes på alt fra PC- barnet trenger til skolegang til fritidsaktiviteter. Midler fra fondet gjorde at 30 barn fra Flyktningmottaket i Skedsmo fikk tur til Tusenfryd. 14 barn fra hele landet var på tur til Danmark med skoleskipet Svane og barn fra Brusetkollen skole og kompetansesenter fikk hjelp til ferie, skole- og fritidsutstyr. I alt 173 barn delte på millionen fra Egmont Fonden.

Midler

Min dag i dag har fått midler fra Reidar og Gunnar Holsts Legat, 180 000 kroner, i tillegg til 135 000 kroner som er ørmerket aktiviteter for barn og unge på asylmottak. Lokale sanitetsforeninger har til sammen gitt 1 148 467 kroner til Min dag i dag.

Gutt(4) hadde dagen alle gutter drømmer om da han fikk besøke Norges største brannstasjon. Utenfor garasjene sto hele seks brannbiler. Fire-åringen fikk full omvisning på brannstasjonen. Utstyrt med sikkerhetssele ble det også en tur opp i kurven på stige bilen. Stort var smilet da han fikk kontrollen på joysticken slik at han selv fikk ta inn støttebena på stige bilen. Etter dette bar det ned nedover til Vippetangen for fulle sirener, for her ventet brannbåten og gutten fikk teste brannslukningsutstyret om bord.

Jente (14) Med en lang og tøff sykehusperiode trengte jenta en oppmuntring i hverdagen. Øverst på ønskelisten sto sminke, hår og Idol. Det ble en drømmedag med sitteplass på første rad under Idol. Å bli sminket og bli «ny» på håret var utrolig stas, og gjorde godt for selvtiliten.

Å få sitte på første rad under Idol, og i tillegg å få hilse på både programlederne og dommerne, var en opplevelse for jenta. For småsøsknene hjemme, og henne selv, var det jubel i hjemmet hver gang hun syntes i tv-ruta.

Gutt (7) har på grunn av alvorlig sykdom tilbrakt større deler av livet sitt på sykehuset. Dans har alltid fått gutten i godt humør. Lykken var stor da han fikk møte Adil Khan, og fikk ett minneverdig møte i lokalene til Studio 64. Syv-åringen hadde forberedt seg godt og stilte på møtet med en lang spørsmålsliste. Det største av alt var da han fikk spise pizza med Adil.

Jente (7) som er glad i dyr fikk drømmen sin oppfylt da hun sammen med mamma fikk besøke Langedrag Naturpark etter å ha mistet sin far. Hun og faren var på besøk i naturparken sommeren før, og det var viktig å få være der og dele opplevelsen sammen med mor.

Innholdet i ønskene fra barn og unge er forskjellige og spenner over et vidt spekter. I løpet av 2014 var det mange barn som fikk drømmedag på Tusenfryd og i Dyreparken i Kristiansand. For andre er det en stor dag å få dra på kino og spise pizza på Peppes.

- Spennende å være på samling for å lære mer om N.K.S sier, Kirsti B. Arntsen leder i Steinkjer unge kvinners sanitetsforening (fv), leder Gina Klavenes i Fjorden sanitetsforening og leder Andrea Svenning i Mosjøen sanitetsforening (th).

Ny giv

Det toårige prosjektet startet opp 1. februar 2013. Har hatt som formål å revitalisere organisasjonen, og målet er at N.K.S. skal være den foretrukne organisasjonen for yngre kvinner som vil drive med frivillig arbeid innen kvinners helse og livsvilkår.

Totalt har prosjektet gitt over 1 000 nye og yngre medlemmer fordelt på rundt 20 nye eller revitaliserte foreninger, og cirka 15 foreninger som har fått mange nye medlemmer eller egne yngregupper, etter at prosjektleder har vært inne i bildet. Ny giv har inkludert både det å starte nye foreninger, revitalisere utdøende foreninger og skape inspirasjon i etablerte foreninger som igjen har fått mange yngre medlemmer. Pr. 31.12.2014 var det opprettet nye foreninger i Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre- og Romsdal, Vestfold, Rogaland og Oslo.

Prosjektleder har også besøkt allerede oppstartede unge foreninger for inspirasjon, både de som er startet i prosjektåret og tidligere. Prosjektleder har deltatt på informasjonsmøter og oppstartsmøter.

Viktig seminar

I september deltok 30 yngre og nye medlemmer på N.K.S. dagene på en egen Ny giv-sesjon, der stikkordene var inspirasjon og erfaringsutveksling. I september og oktober ble det arrangert tillitsvalgtseminar i Oslo og Trondheim. Rundt 55 engasjerte og ferske sanitetskvinner fra 17 foreninger tok turen til Trondheim for å få lære mer om organisasjonen og ikke minst det å være tillitsvalgt. Tilbakemeldingene var svært positive, og deltakerne signaliserte at dette var et viktig seminar og som de ønsker flere av.

Stor appell til unge

Prosjektet har vist at mange unge kvinner ønsker å bli med i N.K.S., og at saken organisasjonen jobber for har appell. De unge ser også dette som en fin måte å utvide sitt nettverk på. De nye foreningene trenger samtidig mye oppfølging. Avgjørende suksessfaktor er at fylker, eventuelt prosjektleder, følger de nye godt opp. Det er svært varierende hvilken oppfølging de får i fylkene. Det er også avgjørende at organisasjonen har lokalforeninger som fremstår som attraktive for yngre kvinner å bli medlem i.

Prosjektet har gitt flere store, yngre sanitetsforeninger. Foreløpig rekord for året som gikk er Fjorden Sanitetsforening i Vestfold som nå teller rundt 200 medlemmer. En suksessfaktor her er at foreningen har etablert aktiviteter som har bred appell til kvinner som gjerne vil være frivillige innen kvinners helse og livsvilkår.

Kafé Verden i Levanger ble årets prosjekt.

N.K.S.-dagene

Organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland kunne ønske velkommen til 250 sanitetskvinner da N.K.S. dagene 2014 gikk av stabelen på Gardermoen helgen den 20.-21. september. Programmet for helgen var preget av dypdykk innen arbeidsområdene med flere aktuelle, og spennende foredragsholdere.

Lørdag var det lagt opp til parallellsesjoner der deltakerne på forhånd hadde valgt ut hva de ønsket å delta på. Her kunne man velge mellom barn, unge og

integrasjon, vold og skjønnhetstyraniet, organisasjon og organisasjonskultur, omsorgsberedskap og Ny giv.

Inspirasjon

Parallellsesjonene hadde som mål å inspirere og gi kunnskap om N.K.S. sine arbeidsområder i henhold til Strategisk plan 2014-2017 som ble vedtatt på Landsmøte i 2013. Dagen ble avsluttet med et foredrag av avdelingsleder Anette Ness fra Haugesund, som ga et godt innblikk i et lavterskeltilbud som

Sanitetskvinnene er alene om å gi gjennom Veiledningssenteret for pårørende til rusavhengige.

Begeistring

Det ble også delt ut priser etter at Landsstyret i april vedtok at organisasjonen skulle innføre hederspriser, for å fremme de foreningene som arbeider godt og utmerker seg innenfor N.K.S. sine arbeidsområder.

Svolvær Sanitetsforening ble årets forening, og det vanket vase, diplom og en pengepremie på 10 000 kroner.

Kafé Verden i Levanger ble årets prosjekt med Kafé Verden som er akkurat det – en kafe for hele verden og på tvers av generasjoner.

N.K.S.-dagene var en flott oppkjøring til Sanitetens uke som alltid holdes i uke 39. Årets tema for Sanitetens uke var Vold mot kvinner, og sanitetskvinner over hele landet sto på stands, delte ut røde knapper og gjennomførte andre tiltak som er knyttet opp til organisasjonens arbeid for å stoppe vold mot kvinner.

Forfatter og journalist Marta Breen tok for seg skjønnhets-tyranniet, som N.K.S. har satt fokus på.

Svolvær Sanitetsforening ble årets forening, og det vanket vase, diplom og en pengepremie på 10 000 kroner, som deles ut av organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland.

Kommunikasjon og samfunn

N.K.S. skal kontinuerlig utvikle sine eksterne og interne kommunikasjonskanaler for å være til stede på de arenaer media, støttespillere og beslutningstakere er. Kommunikasjon er også et viktig verktøy i utviklingen av organisasjonens kultur og medlemspleie. Det skal drives aktivt påvirkningsarbeid av politiske prosesser innen organisasjonens arbeidsområder.

Medielandskapet og måten det kommuniseres på er i radikal utvikling. Som ledd i tilpasningen til dette har N.K.S. økt ressursbruken og systematisert sitt strategiske kommunikasjonsarbeid i sosiale medier som Facebook, Twitter og Instagram.

Kunnskap om den nye friviligheten har stått i fokus på samlinger/konferanser/seminarer og kurs. Knyttet opp til dette er det gjennomført to kurs i sosiale medier, også med tanke på å utnytte dynamikken og mulighetene som bor i sosiale medier. Nå er over 100 sanitetsforeninger aktive på Facebook. Også fylkesforeninger har egne sider på Facebook.

Organisasjonens websider er i kontinuerlig utvikling med tanke på funksjonalitet

og fokus på brukervennlighet. I 2014 ble det gitt ut fire utgaver av medlemsbladet, Fredrikke, som har et opplag på 48.000, samt syv utgaver av det interne nyhetsbrevet Nytt og nyttig som går til tillitsvalgte og foreningene. Det er også sendt ut syv nyhetsbrev til medlemmer som har e-post, og fire nyhetsbrev til interesserte som har meldt seg på nyhetsbrevutsendelser på vår hjemmeside.

Det er utviklet nytt informasjonsmateriell basert på ny strategisk plan: Hovedbrosjyre på engelsk og norsk. Brosjyre om arbeidet i Etiopia på norsk og engelsk, samt brosjyrer innen alle arbeidsområdene der nytt tema er skjønnhets-tyranniet.

Politisk deltakelse og påvirkning

Som ledd i organisasjonens påvirkningsarbeid, er det avgitt relevante høringsuttalelser til stortingsmeldinger, Folkehelsemeldingen og statsbudsjettet knyttet til vårt hovedarbeidsområde - kvinners helse og livsvilkår.

Innspillene er fulgt opp med høringer i de respektive komiteene som helse- og omsorgskomiteen og justiskomiteen.

N.K.S. har også deltatt på innspillseminar for intensjonserklæringen om samspill mellom regjering og frivillig sektor.

Sammen med Rehabilitation International (RI) og Women's Health Association of Ethiopia (WHAE) arrangerte Sanitetskvinnene et seminar under FNs Kvinnekomisjon om hvordan kvinner med funksjonsnedsettelse kan inkluderes i kvinneorganisasjoner. I dag er det ca 500 millioner kvinner i verden som lever med en funksjonsnedsettelse. FNs kvinnekomisjon til FNs hovedkvarter i New York fra 10.-21. mars, og var den 58. gangen konferansen ble avholdt. Temaet var: Utfordringene og suksessen med å implementere FNs utviklingsprogram for kvinner og jenter.

Generalsekretæren og organisasjonsledelsen deltok på Nordisk Forum – New Action for Womens Rights i Malmø i juni, der sluttokumentet ble overlevert likestillingsministrene i de nordiske landene.

Media

Sanitetskvinnenes arbeid mot vold, og Rød Knapp-kampanjen vekker fortsatt oppsikt, og blant annet ført til artikler i flere aviser. Foruten den tradisjonelle dekningen rundt Fredrikkeprisvinneren, er det bred og god dekning rundt fastelavsriset. Det har også vært kronikker både i riks- og lokalpresse. Lokalforeningene er flinke til å få medieomtale knyttet opp til sine aktiviteter. Etableringen av en rekke nye foreninger og tilstrømming av nye medlemmer har også vakt oppsikt, og gitt fylldige avisomtaler.

Veien etter Beijing, sto det symbolsk på skiltene da 20 000 kvinner møttes for å diskutere kvinners rettigheter og likestillingsarbeidet i de nordiske landene på Nordisk Forum i Malmø i juni. Her organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland (th) og 1. nestleder Anne Britt Hauge.

Tildelinger

Æresmerket

Æresmerket er Norske Kvinners Sanitetsforenings høyeste utmerkelse. Det tildeles N.K.S.-medlemmer for særlig fortjenestefull innsats i organisasjonens frivillige arbeid. Æresmerket ble sist delt ut i 2013 til organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland.

Fredrikkeprisen

Prisen deles ut til personer som på en fremragende måte tar opp og synliggjør saker innenfor N.K.S. sitt formål og strategiske områder. Den består av en skulptur av Norske Kvinners Sanitetsforenings grunnlegger, Fredrikke Marie Qvam, et diplom og 100 000 kroner. Pengene er ikke til personlig bruk, men skal brukes til et formål innenfor N.K.S. sine arbeidsfelt.

Prisen for 2014 gikk til forfatter Herbjørg Wassmo som gjennom sitt forfatterskap og deltakelse i det offentlige ordskiftet å ha satt kvinners livsvilkår på dagsorden, for å dele personlige erfaringer og for å gi stemme til sårbare jenter og kvinner.

I sin takketale viste Herbjørg Wassmo til Sanitetskvinnenes grunnlegger, Fredrikke Marie Qvam, og hennes evne til å flytte «fjell og menn» i kampen for kvinners rettigheter, enten det gjaldt kamp mot hvit slavehandel eller for kvinners stemmerett.

Sterk stemme

– På samme måte må vi ta ansvar for de vi ikke kjenner – for jenter som får skadet sine kjønnsorgan og blir giftet bort som barn. En manns ære er ikke først og fremst å beskytte Gud. En manns ære er å beskytte de svake og etter evne hjelpe dem til utdanning og et eget liv. Vi må la dem få vite at det fremste bud for ære er å beskytte og la leve. Og det haster. Hver enkelt av oss kan ikke være modig for en hel verden og sloss alene, men sammen er vi kvinner halvparten av verdens klokskap og makt. Kunne Fredrikke Marie Qvam og hennes medsøstre flytte fjell og menn, kan vi yte litt hver og flytte fjell og menn, sa Wassmo og manet hver enkelt til å gjøre en innsats.

– Ved siden av å ha en sterk stemme gjennom sine bøker, er prisvinneren også en tydelig og viktig aktør i det offentlige ordskiftet på vegne av sårbare kvinner. I tillegg har hun delt personlige erfaringer og gjennom det gitt et ansikt og stemme til incestofre, sa Sanitetskvinnenes organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland i sin tildelingstale.

Årets prisvinner valgte å gi pengene til Fellesskap mot seksuelle overgrep (FMSO).

Unni & Jon Dørsjøs Minnefond

Unni & Jon Dørsjøs Minnefond bestyres av N.K.S. Avkastningen kan deles ut årlig til personer eller organisasjoner som gjør arbeid rettet mot eldre eller barn av innvandrerfamilier. Prisen ble ikke delt ut i 2014.

Forfatter Herbjørg Wassmo ble tildelt organisasjonens hederspris, Fredrikkeprisen, i 2014.

N.K.S. Kløverinstitusjoner

N.K.S. Kløverinstitusjoner as er et felles utviklingselskap og ressurscenter for institusjoner/virksomheter som N.K.S. eier og driver.

I 2014 var det 25 institusjoner/virksomheter tilsluttet selskapet. Samlet utgjør de ca. 1200 årsverk og omsetter for ca. 600 millioner pr år.

Institusjoner under Kløveren har avtaler med de regionale helseforetakene og flere kommuner.

Institusjonene / virksomhetene

Et overordnet mål er å bidra til at N.K.S. ligger i forkant av utviklingen og at virksomhetene leverer tjenester av god kvalitet. Det arbeides målrettet med kontinuerlig forbedring av tjenestene og flere virksomheter er sertifisert etter ISO-9001 standard. Flere institusjoner/virksomheter arbeider med utvikling av nye tilbud, eller med omfattende endringer også bygningsmessig.

Årets etableringer

N.K.S. Veiledningssenter i Øst-Norge er en reetablering av Veiledningssenteret i Oslo som ble avviklet i 2013. Tilbudet drives videre som en del av N.K.S. Helsehus Akershus på Nordbyhagen i Lørenskog.

N.K.S. Eiksåsen MS-senter avsluttet dette året en omfattende prosess knyttet til behov for oppgraderte lokaler. Virksomheten flyttet i desember inn i nyrenoverte lokaler ved N.K.S. Helsehus Akershus.

Felles arenaer

Institusjonene/virksomhetenes ledere utgjør en ledergruppe som har jevnlig samlinger. Ledersamlingene bidrar til å danne nettverk og styrke N.K.S.-identiteten, i tillegg til faglig oppdatering og inspirasjon. Et eget mellomlederforum

arrangerer en årlig samling med fastlagt lederutviklingsprogram. Hver høst arrangeres det samling for institusjonenes/virksomhetenes styre og eiere. I 2014 var tema ny pensjonsavtale og nye regnskapsregler.

Forskning og utviklingsnettverk (FoU nettverk)

Nettverket er etablert for å samle denne type kompetanse innen selskapet, og gjensidig utveksle ideer og prosjekter. Det er utarbeidet et felles FoU-strategidokument som virksomhetene kan benytte.

Fagnettverk Huntington

N.K.S. Kløverinstitusjoner har på oppdrag fra Helsedirektoratet/Helse- og omsorgsdepartementet etablert og koordinerer et nasjonalt fagnettverk for kommunale pleie- og omsorgstjenester til personer med Huntingtons sykdom. Nettverket ble etablert 2011 og pr. i dag er det utviklet fem ressursentre på landsbasis. Disse er lokalisert i Bergen, Oslo, Trondheim, Nordreisa og Kristiansand. Sentrene utgjør sterke og kompetente fagmiljøer som bidrar til kompetansespredning innen sitt geografiske område.

Nettverk Veiledningssentrene

Nettverket ble etablert i 2011 og er nettverk for N.K.S. Veiledningssenter for pårørende. Det er fem sentre på landsbasis. Formålet er erfaringsutveksling og systematisering av erfaring og kompetanse for å være en sterk stemme overfor faglige og bevilgende myndigheter. Nettverket overvåker samfunnsmessige forhold som er relevante for målgruppen.

Mer informasjon og Kløverinstitusjonenes egen årsmelding på: www.nsklover.no

N.K.S. Kløveråsen, (fv): Spesialergoterapeut, Bodil Olsen, spesialist i Nevrologi, Hilde Risvoll og direktør Liv Herder.

Veiledningssenteret for pårørende Sør-Norge har hovedkontor i Skien.

N.K.S. Grefsenlia - allmenn- og alderspsykiatri, Huntingtons sykdom, og en heldøgns bo- og omsorgsenhet for yngre mennesker med psykiske lidelser.

Institusjoner og eiendom

N.K.S. Akershus

- N.K.S. Helsehus Akershus
- 1 barnepsykiatrisk behandlingshjem
- 1 dagsenter for slagrammede
- 1 spesialbarnehage for funksjonshemmede
- 1 Eiksåsen MS-senter
- 8 sanitetshus
- 1 Helsehus
- 28 eldreleiligheter
- 1 Kløvertun

Aust-Agder

- 3 sanitetshus

Buskerud

- 4 barneparker/barnehager
- 11 sanitetshus
- 21 eldreleiligheter

Finnmark

- 6 sanitetshus
- 1 veiledningssenter for pårørende til rusavhengige

Hedmark

- Hospice Sangen
- 1 barnehage
- 7 sanitetshus
- 77 eldreleiligheter

Hordaland

- Voss DPS N.K.S. Bjørkeli psykiatrisk senter
- N.K.S. Fayahagen avlastningsboliger
- N.K.S. Olaviken alderspsykiatriske sykehus
- Aldershjemmet N.K.S. Margit Tanners Minne
- Heimly aldershjem
- Furuly eldresenter, 8 leiligheter
- Laksevåg sykehus
- Godvik barnehage
- Solhaug barnehage
- 9 sanitetshus/lokaler

Møre og Romsdal

- 1 sykehjem
- 1 sanitetssenter
- 1 varmtvannsbasseng
- 10 sanitetshus
- 3 aldersboliger med tilsammen 31 leiligheter
- 2 helsehus
- 1 leilighet i et aktivitetssenter

Nordland

- 27 Helsehus/sanitetshus
- 88 Eldreboliger/leiligheter
- 2 Barnehager
- 1 Sykehjem
- 1 Bi-tannklinikk
- 1 Feriekoloni
- 1 Helse/rehabiliteringssenter
- 1 Utredning/kompetansesenter

Nord-Trøndelag

- 1 barnehage
- 8 sanitetshus
- 1 grendehus
- 2 rødkløverhus
- 1 bosenter
- 1 kløvertun med leiligheter og boenheter
- 1 varmebasseng
- 1 helsebad
- 1 kurbad, opptreningsinstitusjon med
- 54 senger og eldreleiligheter
- 1 hytte med utleiemuligheter

Oppland

- 1 revmatismesykehus
- 1 pasienthotell
- 1 sjukeheim
- 1 feriested for funksjonshemmede
- 7 sanitetshus
- 1 barnehage

- eldreleiligheter

Oslo

- 3 eldresentra
- 2 sanitetshus
- 6 treningsleiligheter, tilknyttet Villa Ly
- Distriktpsikiatriske Senter (DPS dag-og bo treningsenhet)
- Bøkely boligbygg med 56 leiligheter for pasienter med psykiatrisk lidelse (inkl.treningsleiligheter)
- Kafe Lydia, tilbud til beboere på Villa Ly, Bøkely
- 6 eldreboliger
- N.K.S. Grefsenlia AS, psykiatrisk behandlingssenter
- 9 boenheter for psykiatriske pasienter
- Oslo Sanitetsforening Brusetkollen

Rogaland

- 1 revmatismesykehus
- 1 distriktpsykiatrisk senter
- 3 helsehus
- 1 hybelhus med 50 leiligheter
- 11 sanitetshus
- 2 eldresentre
- 3 barnehager
- 1 bo-og aktivitetssenter
- 4 eldreleiligheter
- 1 bo-aktivitetssenter m/ 21 leiligheter

Sogn og Fjordane

- 9 trygde-/omsorgsboliger
- 5 sanitetshus
- 1 bokollektiv

Sør-Trøndelag

- N.K.S. Kvamsgrindkollektivet (bo-og behandlingkollektiv)
- 7 sanitetshus
- 4 forsamlingshus/møtelokale tre barnehager/fritidshjem
- 1 hytte
- Eldreboliger – 22 boenheter

Telemark

- 49 eldreleiligheter
- Granlien Aktivitetssenter
- Setflot småbruk (feriested)
- Øitangen feriested

Troms

- 15 sanitetshus
- 36 leiligheter

Vest-Agder

- 73 eldreboliger
- 12 pasientboliger
- 1 aktivitetshus – psykiatri: Solvang aktivitetssenter
- 1 rehabiliteringssenter: Kløvertun
- 1 barnehage
- 5 sanitetshus

Vestfold

- 8 sanitetshus
- 14 seniorleiligheter
- 2 psykiatriske institusjoner
- 1 varmtvannsbasseng

Østfold

- Hjørgunn Gård (med ridehall og 6 leiligheter for funksjonshemmede)
- 43 eldreleiligheter
- 7 sanitetshus

Veiledningssentre for pårørende til rusavhengige

- NKS Veiledningssenter for pårørende i Nord-Norge:
 - N.K.S. Troms og N.K.S. Finnmark
- NKS Veiledningssenter for pårørende i Midt-Norge:
 - N.K.S. Nord-Trøndelag, N.K.S. Sør-Trøndelag og N.K.S. Møre og Romsdal
 - NKS Veiledningssenter for pårørende i Sandnes og Hauge-sund
 - N.K.S. Rogaland
- NKS Veiledningssenter for pårørende i Øst-Norge:
 - N.K.S. Akershus
- NKS Veiledningssenter for pårørende Sør-Norge:
 - N.K.S. Telemark: Hovedkontor, Skien og pårørende grupper Vestfold, Larvik og i Risør i Vest-Agder

Antall medlemmer og lokalforeninger

ANTALL MEDLEMMER OG LOKALFORENINGER

Ved utgangen av 2014 var det registrert 695 lokalforeninger, og antall betalende medlemmer per 31.12. 2014 var: 41 134

Fylke	Ant. Medl	Andel
N.K.S. Akershus	3 074	7 %
N.K.S. Aust-Agder	629	2 %
N.K.S. Buskerud	2 258	5 %
N.K.S. Finnmark	493	1 %
N.K.S. Hedmark	1 871	5 %
N.K.S. Hordaland	1 662	4 %
N.K.S. Møre og Romsdal	2 812	7 %
N.K.S. Nordland	2 001	5 %
N.K.S. Nord-Trøndelag	5 172	13 %
N.K.S. Oppland	2 820	7 %
N.K.S. Oslo	860	2 %
N.K.S. Rogaland	4 814	12 %
N.K.S. Sogn og Fjordane	1 600	4 %
N.K.S. Sør-Trøndelag	4 559	11 %
N.K.S. Telemark	863	2 %
N.K.S. Troms	970	2 %
N.K.S. Vest-Agder	975	2 %
N.K.S. Vestfold	2 232	5 %
N.K.S. Østfold	971	2 %
NKS sentralt - fylke	498	1 %
Totalsum	41 134	100 %

ÅRSREGNSKAP 2014

Norske Kvinners Sanitetsforenings økonomiske stilling vises i årsregnskapet for 2014. Det fremlagte årsregnskap 2014 gir en rettviseende oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og stilling i perioden. Årsregnskapet 2014 er satt opp med den forutsetning av det skal være fortsatt drift og videreutvikling av organisasjonen

Utdrag fra lokalforeningenes regnskap

Norske Kvinners Sanitetsforening støtter en rekke tiltak i nærmiljøene, i tillegg til å bidra med større beløp til organisasjonens nasjonale saker og N.K.S. sine forsknings- og utviklingsfond.

Denne oversikten viser noen av midlene som i 2014 ble brukt satsingsområdene i henhold til Strategisk plan 2014-2017. Sanitetsforeningene henter i hovedsak

sine inntekter fra salg av organisasjonens merkevarer som fastelavnsris, mai-blomster og julemerker. Lokale julemes-ser, loppemarkeder og basarer bidrar også på inntektssiden.

Sanitetskvinnene har alltid vist stor kreativitet og jobbet hardt for å skaffe inntekter som skal gå til å hjelpe andre. Hele ideen til vår stifter, Fredrikke Marie

Qvam, var å sikre at organisasjonen selv er bærekraftig, da dette sikrer forutsig-barhet og langsiktighet i sanitetskvinnens viktige arbeid og tilbud.

De frivillige utøver en stor innsats gjennom hele året ved å tilrettelegge for og gjennomføre ulike arrangement. Oversikten viser hva sanitetskvinnene samler inn av midler gjennom sine ulike aktiviteter.

Bevilget fra innsamlede midler til fond:	
Barn og unge	625 000
Kvinnehelse	1 350 000
Kreft	1 800 000
Osteoporose	625 000
Revmatisme	675 000
Psykiske lidelser	802 730
Utenlandsfondet	1 284 553
Min dag i dag	1 148 467
Totalt	8 410 750

Inntekter i lokalforeningene	
Salg av maiblomster, julemerker og adventskalender	1 329 260
Salg av fastelavnsris	7 489 802
Basarer, utlodning, loppemarked og grasrotandel	30 925 543
Totalt	39 744 605

Eiendeler:	Note	2014	2013
ANLEGGSMIDLER			
Langsiktige fordringer og plasseringer			
Pantobligasjoner	3	450 000	450 000
Pantobligasjoner N.K.S.	4	174 612	231 088
SUM LANGSIKTIGE FORDRINGER OG PLASSERINGER		624 612	681 088
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Inventar og maskiner	5	1 067 004	1 869 499
Fast eiendom	6	5 066 880	5 066 880
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		6 133 884	6 936 379
SUM ANLEGGSMIDLER		6 758 496	7 617 467
OMLØPSMIDLER			
Betalingsmidler, finansinvestering og kortsiktige fordringer.			
Kontanter og bankinnskudd		12 778 460	19 471 673
Verdipapirer	1	83 533 055	75 492 303
Kundefordringer		482 161	104 867
Andre kortsiktige fordringer		358 828	577 687
SUM BETALINGSMIDLER		97 152 504	95 646 530
Lagerbeholdning	2	1 444 119	1 810 794
SUM OMLØPSMIDLER		98 596 623	97 457 324
SUM EIENDELER		105 355 119	105 074 791
GJELD OG EGENKAPITAL			
EGENKAPITAL			
Kapital eiendom	6	5 066 880	5 066 880
Kapitalkonto	9	40 895 254	34 067 364
Tidligere mottatt arv		0	0
Faddergaver		226 184	119 750
Blidensol`s minnefond		9 279 698	9 097 743
SUM EGENKAPITAL		55 468 016	48 351 737
GJELD			
Kortsiktig gjeld og forpliktelser			
Leverandørgjeld		1 120 146	2 860 238
Skattetrekk, arbeidsgiveravgift og andre trekk		744 970	743 338
Påløpne, ikke forfalne feriepenge inkl. arbeidsg. avg.		1 262 255	1 178 038
PR avgift		74 528	301 227
Bevilgede forpliktelser	7	20 094 250	30 184 833
Fylkenes omfordelingsandel av medlemskont.	8	802 786	555 690
Betingede fond		25 788 168	20 899 690
SUM KORSIKTIG GJELD OG FORPLIKTELSE		49 887 103	56 723 054
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		105 355 119	105 074 791

Driftsinntekter:	Note	2014	2013
Medlemskontingent	13	9 772 141	9 340 607
Salgsinntekter	14	3 856 591	4 557 354
Andre driftsinntekter		5 029 101	5 400 221
Refusjon kostnader		2 159 366	1 226 850
SUM DRIFTSINNEKTER		20 817 199	20 525 032
Driftskostnader:			
Organisasjons- og opplysningsaktivitet	14	3 469 907	4 727 869
Administrasjonskostnader		2 774 737	3 898 929
Vareforbruk	13	4 649 645	5 733 426
Lønn og sosiale kostnader	11	10 589 470	11 246 339
Avskrivninger	5	360 354	499 141
SUM DRIFTSKOSTNADER		21 844 113	26 105 704
DRIFTSRESULTAT		(1 026 914)	(5 580 672)
Prosjekter og andre inntekter:			
Offentlige tilskudd	12	776 276	1 058 114
Private tilskudd	12	4 879 891	562 626
Egenfinansierte Prosjekter	12	2 226 036	886 925
Gaver	10	9 759 800	9 342 901
Overført fra tidl. Innsamlede midler	7	5 925 000	5 425 000
SUM ANDRE INNEKTER		23 567 003	17 275 566
Prosjekter og andre kostnader			
Gaver bevilgn. til oppfyllelse av formål	15	12 660 539	11 342 258
Kostnader aktiviteter som oppfylles av formål	12	4 264 596	2 506 759
Bevilget av innsamlede midler	7	5 925 000	5 425 000
SUM ANDRE KOSTNADER		22 850 135	19 274 017
Finansinntekter/kostnader			
Renteinntekter		2 040 870	1 560 647
Realisasjonsresultat			
Kursregulering, verdipapirer		5 098 178	6 017 369
Sum finansinntekter		7 139 048	7 578 016
RESULTAT FINANSINNEKTER/KOSTNADER		7 139 048	7 578 016
RESULTAT overført kapitalkonto	9	6 829 002	(1 107)

Note	2014
1 Spesifikasjon av verdipapirer	Markedsverdi
Aksjer	217 259
Aksjefond	18 890 687
Rentepapirer	5 068 098
Obligasjon- og pengemarkedsfond	41 157 099
Utenlandsk obligasjon	17 752 445
Kombinasjonsfond	447 467
Sum verdipapirer	83 533 055
2 Lagerbeholdninger	
Bokført verdi 01.01.14	1 668 318
Ukurante varer er avskrevet	0
Årets tilgang/avgang	-224 199
Bokført verdi 31.12.14	1 444 119
3 Spesifikasjon av Pantobligasjon	
Norske senter for seniorutvikling	450 000
4 Pantobligasjoner med sikkerhet	
Pantobligasjoner i eiendommer med avdrag og renter	174 612
5 Inventar og data	
Bokført verdi per 01.01.2014	1 370 359
Tilgang i 2014	0
Årets avskrivning	-303 355
Bokført verdi pr 31.12.2014	1 067 004
N.K.S. anskaffet i 2012 anskaffet nytt medlemssystem første år av 5 års avskrivning i 2013.	
6 Fast eiendom	
Bokført beløp er N.K.S.' bygning i Munthes gate 33, 0260 Oslo.	5 066 880
7 Bevilgede forpliktelser	
Blir utbetalt på anmodning fra mottaker når betingelsene er oppfylt.	20 094 250
Bevilget fra innsamlede midler 2013	5 925 000
Bevilget fra fri kapital	2 936 700
Spesifikasjon bevilgning fra fri kapital	Bevilgninger
Kvinnehelsedager	340 358
TV-aksjon	121 020
Kløverinstitusjonene	1 250 000
Oppstart nye foreninger	1 054 046
Stipendier (1 stk.)	15 000
Nordisk Forum	76 716
Seminaravgift Birikit i Kenya	9 156
Årets forening og årets prosjekt	20 000
Prosjekt kroppspress	50 404
Sum	2 936 700
8 Omfordelingskontingentandel	
Dette er oppsamlet ved innbetaling av kontingent, kr. 10 per medlem. Omfordelingsandel er trukket ut og holdt for seg selv.	
Balanse per 01.01. 2014	719 961
Innbetalt i 2014	410 400
Renter	18 007
Utbetalt i 2014	-115 582
Balanse pr. 31.12.2014	1 032 786
9 Egenkapital	
Kapitalen er delt opp i bunden og fri andel. Fri kapital spesifiseres slik:	
Kapitalkonto per 01.01.2014	34 066 254
Overskudd 2014	6 829 002
Kapitalkonto per 31.12.2014	40 895 256
10 Spesifikasjon av innsamlede midler - fra lokalforeninger	
Barn og Unge	1 044 374
Osteoporose	764 857
Kreftfondet	1 691 517
Kvinnemedisin	2 095 878
Psykiske lidelser	1 183 524
Revmatisme	1 091 485
Utenlandsfondet	386 224
Min dag i dag	1 148 467
Testamentariske gaver	35 960
Tidligere mottatt arv	317 513
Til sammen	9 759 800

Note

Det er i utgangspunktet ingen kostnader forbundet med innsamlede midler fra lokalforeningene. Lokalforeningene gir frivillig inn midler som er øremerket spesielle aktiviteter. Organisasjonen har ingen spesielle kostnader ved innbetaling av disse bidragene.

11	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser	2014	2013
	Lønninger, inkl innleide vikarer	8 620 379	9 464 766
	Arbeidsgiveravgift	1 552 607	1 437 700
	Andre lønnskostnader	416 485	343 873
	Sum lønnskostnader	10 589 471	11 246 339

Organisasjonen er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.
Gjennomsnittlig antall årsverk: 15,68

Godtgjørelser	Daglig leder	Styret
Lønn og andre godtgjørelser	778 537	775 400

	2014	2013
Revisjonshonorar inkl. mva	152 540	133 840

12	Prosjekter	Kostnader	Inntekter
	Offentlige tilskudd		
	Flyktningeprosjektet	378 050	378 050
	Fokus - Etiopia	398 226	398 226
	Sum Offentlige tilskudd	776 276	776 276
	Private tilskudd		
	Hopp og sprett med vett	233 471	233 471
	Holst legat	12 135	12 135
	Egmontfondet	1 016 678	1 016 678
	Tippemidler		3 617 607
	Sum Private tilskudd	1 262 284	4 879 891
	Egenfinansierte prosjekter		
	Fredrikkeprisen	319 731	319 731
	Etiopia prosjektet	1 284 553	1 284 553
	Mamma Mia	243 750	243 750
	Undervisningsprogram	187 500	187 500
	Tillitsvalgtopplæring	190 502	190 502
	Sum egenfinansierte prosjekter	2 226 036	2 226 036
	Sum prosjekter	4 264 596	7 882 203

Enkelte av prosjektene er inkludert direkte prosjektlønn og kostnader i henhold til budsjetterte kostnader ved søknad om prosjektmidler.

13	Spesifikasjon av varesalg og varekjøp	Varekjøp	Varesalg
	Omsetning av varer	2 827 106	3 399 901
	Utgivelse medlemsblad	1 822 539	456 690
	Sum varekjøp og varesalg	4 649 645	3 856 591

14	N.K.S. dagene	Kostnader	Inntekter
	Direkte kostnader	792 617	
	Deltageravgifter		713 700
	Sum kostnader og inntekter	792 617	713 700

15	Kostnader til organisasjonens formål	
	Innsamlet 2014 overført øremerkede bevilgninger	8 257 859
	Min dag i dag	1 148 467
	Auriga Trust - prosjekt eldre	317 513
	Bevilget av fri kapital	2 936 700
		12 660 539

IVAR LYTOMT
STATSAUTORISERT REVISOR

Medlem av Den Norske Revisorforening
Revisornummer 962 407 870

Bjerkelundsveien 78 a
1357 Bekkestua

Telf. 918 43 981 67 53 20 28
Email. i.lytomt@online.no

Til Landsstyret
Norske Kvinners Sanitetsforening,
Oslo.

REVISORS BERETNING**Uttalelse om årsregnskapet.**

Jeg har revidert årsregnskapet for Norske Kvinners Sanitetsforening. Årsregnskapet som viser et overskudd på kr. 6.829.002. Årsregnskapet består av balanse pr. 31. desember 2014, aktivitetsregnskap for regnskapsåret pr. denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet.

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlige feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter.

Min oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av min revisjon. Jeg har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at jeg etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysninger i årsregnskapet. De valgte handlinger avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et

rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjon av årsregnskapet. Etter min oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for min konklusjon.

Konklusjon.

Etter min mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen i Norske Kvinners Sanitetsforening pr. 31. desember 2014 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr. denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold.

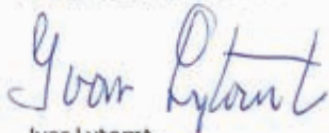
Konklusjon om årsberetningen.

Basert på min revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener jeg at opplysningen i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningene om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon og registrering og dokumentasjon.

Basert på revisjonen av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger jeg har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll», mener jeg at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge,

Bekkestua, 7.mai 2015.

Ivar Lytomt,
Statsautorisert revisor

FOTO: Marius Njheim Kristoffersen

Anne-Lise Strande, Gudrun Hauknes, Toril N. Gulbrandsen, Ann-Kristin Aurland, Jorunn B. Granli, Gunhild Figenschau, Anne Marie Jahre Larsen, Anne-Brit Åsmundhavn, Tanja Fredensborg, Solbjørg Virak, Mariann Kleppe, Jeanne Nygård Jebsen, Dagrun Digranes, Elinor Bolme, Målfrid Todal, Undis Westerhus, Britt Gabrielsen, Hildgunn Hammer, Ellen-Sofie Egeland, Ann Britt Hauge og Turi Marie Bruun, og Nana Finnes. Ingunn Arntun, Birgit Christenson, Toril N. Gulbrandsen og Ingvild Øfsti var ikke til stede da bildet ble tatt.

Organisasjonens ledelse og administrasjon

Landsstyret består av sentralstyret og fylkesledere som ikke er valgt til sentralstyret.

Fylkesledere:

Anne-Lise Strande, Østfold
 Gudrun Hauknes, Akershus
 Toril N. Gulbrandsen, Oslo
 Ann-Kristin Aurland, Hedmark
 Jorunn B. Granli, Oppland
 Anne-Britt Hauge, Buskerud (til april)
 Gunhild Figenschau, Buskerud (etter april)
 Anne Marie Jahre Larsen, Vestfold
 Anne-Brit Åsmundhavn, Telemark
 Tanja Fredensborg, Aust-Agder
 Solbjørg Virak, Vest-Agder
 Jorunn Fjellså, Rogaland (til mai)
 Mariann Kleppe, Rogaland (etter mai)
 Jeanne Nygård Jebsen, Hordaland
 Dagrun Digranes, Sogn og Fjordane
 Solveig Fosseide, Møre og Romsdal (frem til april)
 Elinor Bolme, Møre og Romsdal (etter april)
 Målfrid Todal, Sør-Trøndelag
 Undis Westerhus, Nord-Trøndelag
 Britt Gabrielsen, Nordland
 Hildgunn Hammer, Troms
 Ann Heggeskog Johansen, Finnmark

Sentralstyret:

Ellen-Sofie Egeland, organisasjonsleder
 Anne Britt Hauge, 1.nestleder
 Turi Marie Bruun, 2.nestleder
 Ingunn Arntun, styremedlem
 Ann-Kristin Aurland, styremedlem
 Nana Finnes, styremedlem
 Ingvild Øfsti, styremedlem

Varamedlemmer:

Anne Rigmor Gjertsen
 Birgit Christenson

Arbeidsutvalget:

Ellen-Sofie Egeland, organisasjonsleder
 Anne Britt Hauge, 1. nestleder
 Turi Marie Bruun, 2. nestleder

Administrasjonen

Sekretariatet har sekretærfunksjon for landsmøtet, landsstyret, sentralstyret og arbeidsutvalget. Det ivaretar arbeidsoppgaver som medlemsregister, økonomi, regnskap, informasjon/kommunikasjon, medlemsblad, organisasjonsutvikling og opplæring. Sekretariatet ivaretar fagområdene kvinnehelse, barn og unge, eldre, forskning og utvikling, samt organiserer store prosjekter som for eksempel nasjonale konferanser. Sekretariatet ble ledet av generalsekretær Anne-Karin Nygård frem til 31. juli. Spesialrådgiver Jan Monsbakken fungerte som generalsekretær, frem til ny generalsekretær, Grete Herlofson, tiltrådte den 1. desember.

Pr. 31. desember 2014 ble Norske Kvinners Sanitetsforening sitt sekretariat driftet av 19 personer i hel- eller deltidsstillinger som til sammen utgjør 15,68 årsverk. Den overordnede målsettingen i ansettelse er å tiltrekke seg de best egnede kandidatene, uavhengig av kjønn. Det er få mannlige søkere når det lyses ut ledige stillinger i organisasjonen. Tradisjon, miljø og organisasjonens navn må trolig tilskrives noe av forklaringen på den kjønnsmessige skjevfordelingen blant sekretariatets ansatte, som består av 18 prosent menn og 82 prosent kvinner.

Sekretariatet hadde i 2014 et samlet sykefravær på 2.59 prosent, som fordelte seg på 1.8 prosent på sykmeldinger foreskrevet av lege og 0.77 prosent var egenmeldinger.

Det er ikke registrert forhold som kan påvirke det ytre miljøet.

Representasjon i komiteer og utvalg

LANDSRÅDET FOR HEIMEVERNET

(oppnevnt og følger stortingsperioden)
Representant: *Generalsekretær Anne-Karin Nygård* (frem til august)
Vararepresentant: *Ann-Kristin Aurland*

FOLK OG FORSVAR

Styrerepresentant: *Jorunn Sjølie*, sekretariatet

NORSK FØRSTEHJELPSRÅD

Representant: *Jorunn Sjølie*, sekretariatet
Vararepresentant: *Anne Britt Hauge*, Buskerud

STIFTELSEN NESTOR SENIORUTVIKLING

(Tidligere Norsk senter for seniorutvikling)
Repr. i styret: *Laila Fjeld*, Vestfold
Vara: *Kirsti Aalborg Christiansen*, Vestfold

SEX & POLITIKK

Generalsekretæren

DET NASJONALE KOMPETANSESENTERET FOR BARN OG UNGDOM MED REVMATISK SYKDOM

Repr. i styret: *Gerd Øfsti Rikardsen*, Nordland

FRIVILLIGHET NORGE

Representant: *Generalsekretæren*

FOKUS

Representant: *Generalsekretær Anne-Karin Nygård* (frem til august)

EXTRASTIFTELSEN HELSE OG REHABILITERING

Nestleder i styret: *Generalsekretær, Anne-Karin Nygård* (frem til august), fungerende generalsekretær *Jan Monsbakken* (august)

LEGATER

UNNI OG JON DØRSJØS MINNEFOND

Styret: *Generalsekretær Anne-Karin Nygård* (frem til august), kommunikasjonssjef *Marianne J. Seip* (frem til august)

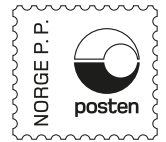
SCHELDROP ELLERHUSENS LEGAT

Styret: Organisasjonsleder *Ellen-Sofie Egeland*, 1. nestleder *Anne Britt Hauge* og 2. nestleder *Turi Marie Bruun*

BERNT OG OLGA HOLMS LEGAT

Styret: Organisasjonsleder *Ellen-Sofie Egeland*, 1. nestleder *Anne Britt Hauge* og 2. nestleder *Turi Marie Bruun*

Avsender

Norske Kvinners Sanitetsforening

Munthesgate 33

0260 Oslo

